

BE-9480

Seat No. _____

Third Year B. Com. (External) Examination

April / May - 2019

Advance Cost Accounting

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

- 1 સરોવર લિમિટેડ 2015ના વર્ષમાં 1000 એકમનું ઉત્પાદન અને વેચાણ કર્યું. 20 વર્ષ-2015ની માહિતી નીચે મુજબ હતી.

વિગત	રકમ રૂ.
માલ-સામાન.....	12,50,000
સીધી મજૂરી.....	8,00,000
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ.....	2,00,000
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચ (સ્થિર).....	1,50,000
વેચાણ વિતરણ પરોક્ષ ખર્ચ (40% સ્થિર).....	1,00,000
વેચાણ.....	30,00,000

વર્ષ : 2016નાં અંદાજો નીચે મુજબ છે.

- (1) ઉત્પાદન અને વેચાણ 1,500 એકમોનું થશે.
- (2) એકમદીઠ માલ-સામાન ખર્ચ રૂ. 1,300 અને સીધી મજૂરી રૂ. 1,000 થશે.
- (3) કારખાના પરોક્ષ ખર્ચની મજૂરી સાથેની ટકાવારી ગયા વર્ષ જેટલી જ રહેશે.
- (4) સ્થિર વેચાણ વિતરણ ખર્ચમાં રૂ. 35,000નો વધારો થશે.
- (5) ગયા વર્ષની સરખામણીમાં એકમદીઠ વેચાણ કિંમતમાં 10% વધારો થશે.

તૈયાર કરો :

- (1) 2015ના વર્ષ માટે કુલ તેમજ એકમદીઠ પડતર દર્શાવતું પત્રક.
- (2) વર્ષ-2016 માટેનું અંદાજીત પડતર પત્રક.

અથવા

- 1 (અ) પડતર હિસાબી પદ્ધતિના ફાયદાઓ જણાવો. 10
(બ) તફાવત આપો : 10
નાણાકીય હિસાબો અને પડતરના હિસાબો.
- 2 (અ) નીચેની માહિતી પરથી ગણતરી કરો : 15
(1) આર્થિક વરદી જથ્થો
(2) વરદી સપાટી

- (3) લઘુત્તમ સપાટી
- (4) ગુરુત્તમ સપાટી
- (5) સરેરાશ સપાટી
- (6) ભય સપાટી
- (7) સલામતી સપાટી

માસિક વપરાશ	- 1200 એકમ
ઓર્ડર મૂકવાનો ખર્ચ	- રૂ. 180/-
એકમદીઠ વાહન ખર્ચ	- 9%
એકમદીઠ કિંમત	- રૂ. 40/-
સરેરાશ વપરાશ અઠવાડિયાએ	- 300 એકમ
ઓછામાં ઓછો વપરાશ અઠવાડિયાએ	- 250 એકમ
વરદી સમય	- 4 થી 6 અઠવાડિયા
તાત્કાલિક ખરીદીનો વધુમાં વધુ સમય	- 2 અઠવાડિયા

(બ) ટૂંકનોંધ લખો : બીનકાર્ડ

5

અથવા

2 (અ) નીચે આપેલી માહિતી પરથી મજૂર ફેરબદલી દર અને સમકક્ષ વાર્ષિક ફેરબદલી દર શોધો. 15

- (1) છુટા થયેલ કામદારોની પદ્ધતિ
- (2) નવી નિમણૂકની પદ્ધતિ
- (3) સંયુક્ત પદ્ધતિ
- વર્ષની શરૂઆતમાં કામદારોની સંખ્યા - 150
- વર્ષની આખરે કામદારોની સંખ્યા - 200
- રાજીનામું આપેલ કામદારોની સંખ્યા - 20
- છુટા થયેલ કામદારોની સંખ્યા - 5
- ખાલી પડેલ જગ્યા પર નવી નિમણૂક - 20

(બ) ટૂંકનોંધ લખો : 'હેલ્સી યોજના'

5

3 (અ) રંગરસીયા કંપનીમાં પાંચ વિભાગો છે. A, B, C ઉત્પાદન વિભાગ છે, અને D, E સેવા વિભાગ છે. એક મહિનાનો ખરેખર ખર્ચ નીચે મુજબ છે. 15

ભાડું અને વેરા	10000	પરોક્ષ મજૂરી	3000
ચંત્ર ઘસારો	20000	ઇલેક્ટ્રીક ચાર્જ	1200
પાવર ખર્ચ	3000	પરચૂરણ ખર્ચ	20000

પાંચ વિભાગને લગતી માહિતી નીચે મુજબ છે.

વિગત	કુલ	ઉત્પાદન વિભાગ			સેવા વિભાગ	
		A	B	C	D	E
રોકેલી જગ્યા (ચો. ફૂટ)	20000	4000	5000	6000	4000	1000
લાઈટ પોઈન્ટ	120	20	30	40	20	10
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	20000	6000	4000	6000	3000	1000
હોર્સ પાવર	300	120	60	100	20	-
મશીનની પડતર	500000	120000	160000	200000	10000	10000
D વિભાગની ફાળવણી	-	20%	30%	40%	-	10%
E વિભાગની ફાળવણી	-	40%	20%	30%	10%	-

પરોક્ષ ખર્ચની ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

(બ) યાંત્રિક કલાક દરની પદ્ધતિ પર ટૂંકનોંધ લખો :

5

અથવા

3 (અ) શ્રી પરમહંસ ટ્રાવેલર્સ ટેક્સીઓનો કાફલો ધરાવે છે. તેમણે રાખેલ ચોપડા 15 પરથી નીચેની માહિતી મળે છે.

ટેક્સીની સંખ્યાસંખ્યા : 10

દરેક ટેક્સીની કિંમત રૂ. 2,40,000

મેનેજરનો પગાર માસિક રૂ. 3,000

એકાઉન્ટન્ટનો પગાર માસિક રૂ. 2,000

ક્લિનરનો પગાર માસિક રૂ. 1,500

મિકેનિકનો પગાર રૂ. 2,500 માસિક

ગેરેજ ભાડું માસિક રૂ. 2,500

વીમા પ્રિમીયમ વાર્ષિક 5%

વાર્ષિક વેરા ટેક્સી દીઠ રૂ. 4,200

ડ્રાઈવરનો પગાર માસિક રૂ. 2,000

વાર્ષિક મરામત ખર્ચ ટેક્સીદીઠ રૂ. 2,400

ટેક્સીનું આયુષ્ય 200000 કિલોમીટર છે. દરેક ટેક્સી મહિને 3000

કિલોમીટર દોડે છે. જેમાંથી 30% ખાલી (પેસેન્જર વગર) દોડે છે. પેટ્રોલની

વપરાશ દર 10 કિલોમીટરે એક લીટર છે. પેટ્રોલનો ભાવ લિટરદીઠ રૂ. 30

છે. ઓઈલ અને અન્ય સ્ટોર્સની વપરાશ દર 100 કિલોમીટર દીઠ રૂ. 12

છે. ટેક્સીની કિલોમીટર દીઠ પડતર શોધો.

(બ) ટૂંકનોંધ લખો : સેવા પડતર પદ્ધતિ

5

4 (અ) એક કારખાનામાં એક પ્રક્રિયામાં 10000 એકમો રૂ. 200000ની 15

કિંમતે દાખલ કરવામાં આવ્યા. પ્રક્રિયા દ્વારા થતો અન્ય વધારાનો કુલ

ખર્ચ રૂ. 330000 છે. ભૂતકાળના અનુભવ પરથી એવી ગણતરી છે કે,

ઉત્પાદનની પદ્ધતિને કારણે દાખલ કરેલ એકમનો 20% સામાન્ય બગાડ

થાય છે. આ પ્રક્રિયામાં એકમદીઠ ભંગારકિંમત રૂ. 5 છે. પ્રક્રિયા ખાતા તથા અસામાન્ય નુકશાન કે વધારાના ખાતા જો નીચે પ્રમાણે ઉત્પાદન હોય તો તેના માટે તૈયાર કરો.

- (1) 8000 એકમનું ઉત્પાદન
- (2) 7000 એકમનું ઉત્પાદન
- (3) 8400 એકમનું ઉત્પાદન

એવી ધારણા કરો કે અસામાન્ય નુકશાનની ભંગાર કિંમત પણ સામાન્ય નુકશાન જેટલી છે.

(બ) ટૂંકનોંધ લખો : ‘ઉપપેદાશ’ 5

અથવા

4 (અ) જોબ પડતર પદ્ધતિના લાભા-લાભની ચર્ચા કરો. 10

(બ) બેચ પડતર પદ્ધતિનો અર્થ જણાવો અને તેનો ઉપયોગ કયા ઉદ્યોગોમાં થાય છે ? તે જણાવો. 10

5 (અ) પરિક્ષિતે એક મકાન બાંધવાનો કરાર રૂ. 5000000માં લીધો, તેણે 15

1લી એપ્રિલ, 2015ના રોજ કામ શરૂ કર્યું. 31મી માર્ચ, 2016ના રોજ 70% કામ પૂરું કર્યું. મકાન માલિક પાસેથી પ્રમાણિત કામના 80% લેખે રૂ. 2400000 મેળવ્યા.

નીચે આપેલ માહિતી પરથી 31મી માર્ચ, 2016ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું કરાર ખાતું તૈયાર કરો. અને ચાલુ કામનું ખાતું તૈયાર કરો.

વિગત	રકમ રૂ.
જગ્યા પર મોકલેલ માલ-સામગ્રી	1370000
જગ્યા પર મોકલેલ પ્લાન્ટ	500000
મજૂરી	1000000
સીધા ખર્ચ	300000
આડકતરા ખર્ચ	200000
જગ્યા પર માલસામાન (31-3-2016)	100000

વધારાની માહિતી :

- (1) તા. 1લી ઓક્ટોબર, 2015ના રોજ જગ્યા પરથી રૂ. 60,000ની માલ-સામગ્રી અને રૂ. 1,00,000નો પ્લાન્ટ ચોરાઈ ગયેલ હતા.
- (2) પ્લાન્ટ પર વાર્ષિક 20%ના દરે ઘસારો ગણવાનો છે.
- (3) પરિક્ષિત મળેલ રોકડના ધોરણે 2/3 નફો નફા-નુકશાન ખાતે લઈ જાય છે.

(બ) ટૂંકનોંધ લખો ‘ચાલુ કામ ખાતું’. 5

અથવા

5 (અ) પડતર ઓડીટના ફાયદા-ગેરફાયદા સમજાવો. 10

(બ) પડતર અને નાણાંકીય હિસાબો વચ્ચેનું મેળવણી પત્રક વિસ્તારપૂર્વક સમજાવો. 10

ENGLISH VERSION

- 1 Sarovar Ltd. has produced and sold 1000 units during the year 2015 The information of 2015 was as under : 20

Particulars	Amount Rs.
Materials	12,50,000
Direct wages	8,00,000
Factory overhead expenses	2,00,000
Administrative O/H expenses (fixed)	1,50,000
Selling distribution O/H exps. (40% fixed)	1,00,000
Sales	30,00,000

The estimates for 2016 are as under :

- (1) Production and sale will be of 1500 units.
- (2) Material cost will be Rs. 1300 and direct wages will be Rs. 1000 per unit.
- (3) The percentage of factory overhead expenses on direct wage will be same as during last year.
- (4) Fixed selling distribution overhead expenses will increase by Rs. 35000.
- (5) Selling price per unit will increase by 10% in comparison to last year.

Prepare :

- (1) Statement of cost per unit and total cost of the year 2015.
- (2) Estimated cost statement of the year 2016.

OR

- 1 (a) State the advantage of cost accounting. 10
- (b) Give the distinguish. Financial Accounting and Cost Accounting. 10
- 2 (a) From the following information, calculate : 15
- (1) Economic order quantity
 - (2) Reordering level
 - (3) Minimum level
 - (4) Maximum level
 - (5) Average level
 - (6) Danger level
 - (7) Safety level
Monthly consumption	- 1200 units
Cost of placing an order	- Rs. 180/-
Carrying cost per unit	- 9%
Price per unit	- Rs. 40/-

Average usage per week	- 300 units
Minimum usage per week	- 250 units
Ordering period	- 4 to 6 weeks
Minimum time period for emergency purchase	- 2 weeks

- (b) Write a shortnote : Bincard. 5

OR

- 2 (a) From the following details, calculate labour turnover rate and equivalent annual rate under : 15

- (1) Separation method
(2) Replacement method
(3) Flux method

No. of employees at the beginning of the year - 150

No. of employees at the end of the year - 200

No. of employees resigned - 20

No. of employees discharged - 5

No. of employees replaced - 20

- (b) Write a short note on 'Halsey plan'. 5

- 3 (a) Rangrasiya company has 5 departments, A, B, C are production departments and D, E service departments. 15

The expense of a month as follows :

Rent-taxes	10000	Indirect wages	3000
Depriciation		Electric charges	1200
on Machine	20000	General exp.	20000
Power expenses	3000		

Information related to five dept. as follows :

Particulars	Total	Production dept.			Service dept.	
		A	B	C	D	E
Land occupied (sq.ft.)	20000	4000	5000	6000	4000	1000
No. of light point	120	20	30	40	20	10
Direct wages	20000	6000	4000	6000	3000	1000
Horse power	300	120	60	100	20	-
Cost of machine	500000	120000	160000	200000	10000	10000
Allocation of dept. "D"	-	20%	30%	40%	-	10%
Allocation of Dept. "E"	-	40%	20%	30%	10%	-

Prepare statement of allocation of overhead expenses.

- (b) Write a short note on machine hour rate method. 5

OR

- 3 (a) Shree Paramhans travelers owns a fleet of taxis and the following information is available from records maintained by him : 15
- Number of taxis Nos. 10
 Cost of each taxi Rs. 2,40,000
 Salary of manager Rs. 3,000 per month
 Salary of accountant Rs. 2,000 per month
 Salary of cleaner Rs. 1,500 per month
 Salary of mechanics Rs. 2,500 per month
 Garage rent Rs. 2,500 per month
 Insurance premium 5% p.a.
 Annual tax Rs. 4,200 per taxi
 Driver's salary Rs. 2,000 per month
 Annual repairs Rs. 2,400 per taxi
 Total life of a taxi is about 200000 kms. A taxi runs in all 3000 kms. in a month and 30% of this distance has to be run without any passenger. Petrol consumption is one litre for every 10 kms. @ Rs. 30 per litre. Oil and other sundries are Rs. 12 per 100 kms. Calculate the cost of running a taxi per km.
- (b) Write a short note on Service Costing. 5
- 4 (a) In a factory 10,000 units are introduced into a process at a cost of Rs. 2,00,000 the total additional expenditure incurred by the process is Rs. 3,30,000 From the past experience, it is calculated that, of the units introduced 20% are normally spoilt in the course of manufacture In this process scrap value of Rs. 5 per unit. 15
- Prepare Process Accounts and Abnormal Loss and Gain account if the output is as follows :
- (1) 8000 units produced
 - (2) 7000 units produced
 - (3) 8400 units produced
- Assume that abnormal wastage process the same value as the normal wastage.
- (b) Write a short note on by product. 5

OR

- 4 (a) Discuss about merits and demerits of Job Costing. 10
- (b) State the meaning of Batch Costing and also state these methods utilized in which industries ? 10

- 5 (a) Parikshit obtained a contract for building a house for Rs. 5000000. He started the work on 1st April, 2015. On 31st March, 2016 he finished 70% of work. He received Rs. 2400000 being 80% of work certified from the house owner. 15

From the following particulars for year ended 31st March 2016, prepare Contract Account and Work in Progress Accounts.

Particulars	Amount Rs.
Materials sent on site	1,37,0000
Plant sent on site	5,00,000
Wages	10,00,000
Direct expenses	3,00,000
Indirect expenses	2,00,000
Materials at site (31-3-2016)	1,00,000

Additional information :

- (1) On 1st October 2015 materials of Rs. 60000 and plant of Rs. 1,00,000 were stolen from site.
- (2) Calculate the depreciation at 20% per annum on plant.
- (3) Parikshit takes 2/3 of the profit on cash receipt basis to Profit and Loss Account.

- (b) Write a short note on 'Work in Progress Account'. 5

OR

- 5 (a) Explain the merits and demerits of Cost Audit. 10
- (b) Explain about reconciliation of Cost and Financial accounts. 10